

εἶναι μεσονύκτιον καὶ εὐρισκόμεθα κατὰ μόνον, ἰδοὺ λαμπρὸν κατόρθωμα ὅπως ἀναγραφῇ εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά μας! Καὶ ὅμως αὐτὸ εἶναι ὅλον. Καὶ ὅ,τι μὲ παραχωρεῖτε γελῶν, ὅ,τι παραιτεῖτε ἄνευ τῆς ἐλαχίστης λύπης, τὴν ἀσήμαντον θυσίαν εἰς ἔτι μᾶλλον ἀσήμαντον φαντασιοκοπίαν, τὴν ἀσήμαντον ταύτην θυσίαν ἀρνεῖσθε εἰς τὴν μόνην γυναῖκα, ἥτις σὰς ἀγαπᾷ, εἰς τὴν μόνην γυναῖκα τὴν ὁποίαν ἀγαπᾶτε!

(Ἀκούεται κρότος ἀμάξης.)

SABINY.

Ἀλλὰ, Κυρία, ποῖος σὰς ἐπληροφόρησε . . . ;

KYRIA AEPY.

Ὀμιλήσατε χαμηλότερα, κύριε, ἰδοὺ αὐτὴ ἐπανέρχεται καὶ ἡ ἄμαξα θὰ μὲ παραλάβῃ. Δὲν ἔχω καιρὸν νὰ σὰς διδάξω τὴν ἠθικὴν, ἀλλ' εἰσθε ἄνθρωπος ἔχων καρδίαν, καὶ ἡ καρδία σας θὰ σὰς διδάξῃ αὐτήν. Ἄν παρατηρήσετε ὅτι ἡ Ματθίλδη ἔχει τὰ μμᾶτια κόκκινα, σφουγγίσατε αὐτὰ μὲ τὸ μικρὸν τοῦτο σκικκούλιον τὸ ὁποῖον θ' ἀναγνωρίσουν τὰ δάκρυά της· διότι ἡ καλὴ, ἡ ἀγαθὴ καὶ πιστὴ σας σύζυγος ἐκοπίασε δεκαπέντε ἡμέρας διὰ νὰ τὸ πλέξῃ. Ὑγιαίνειτε· ἴσως σήμερον εἰσθε δυσηρεστημένος κατ' ἐμοῦ, ἀλλ' αὔριον θὰ ἔχετε φίλιον τινὰ πρὸς ἐμὲ, καὶ, πιστεύσατέ με, τοῦτο ἀξίζει πολὺ περισσότερον τῆς φαντασιοκοπίας. Ἀλλ' ἂν ἔχετε ἀναπόφευκτον ἀνάγκην φαντασιοκοπίας, ἰδοὺ, ἰδοὺ ἡ Ματθίλδη· ἡ φαντασιοκοπία αὕτη θὰ σῶσῃ ἐλπίζω ἐκ τῆς μνήμης σας μίαν ἄλλην, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς εἰς τὸν κόσμον, οὐδ' αὐτὴ ἡ Ματθίλδη, οὐδέποτε θὰ μάθῃ.

(Εἰσέρχεται ἡ Ματθίλδη. Ἡ δὲ Κυρία Αερὺ προῦπαντᾷ καὶ ἀσπάζεται αὐτήν.)

SABINY, παρατηρεῖ αὐτὰς· πλησιάσας δὲ ἀφαιρεῖ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῆς συζύγου αὐτοῦ τὸν ἄνθινον στέφανον τῆς Κυρίας Αερὺ, καὶ λέγει πρὸς ταύτην ἀποδίδων αὐτόν·

Σὰς ζητῶ συγγνώμην, Κυρία, θὰ τὸ μάθῃ· ἐγὼ δὲ οὐδέποτε θὰ λησμονήσω ὅτι νέου ἐφτημερίου διδχαὶ εἶναι ἄριστοι. Σ.

ΤΕΛΟΣ.

Η ΜΑΡΚΕΣΙΑ ΣΙΡΕ.

(Συνέχ. Ἰδε φυλλάδ. 391 καὶ 392.)

Γ'.

Τὸ ἐσπέρας τῆς ἐπαύριον, ἡ μαρκεσία παρευρέθη εἰς τὸ γεῦμα. Ἡ βαρονίς, χαίρουσα ὅτι ἐβλεπε τὴν θυγατέρα, ἐφάνη λίαν εὐθυμος καὶ αὐτὴ δὲ ἡ κυρία Σιρὲ δὲν ἐδειξε τὴν συνήθη ψυχρότητα. Περὶ τὰ

τέλη τοῦ γεύματος ἡ γραῖα ὠμίλει περὶ τῆς βασιλείας Λουδοβίκου τοῦ ΙΕ'. καὶ διηγείτο τοὺς θριάμβους αὐτῆς· ἐννοεῖται δ' ὅτι δὲν ἐλησμονήσῃ καὶ τοὺς περιφήμους ἀδάμαντας τοὺς δωρηθέντας παρὰ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

— Τῷ ὄντι, κύριε Δεβρὲς, εἶπε, πρέπει νὰ σὰς τοὺς δεῖξω. Ἐγὼ εὐχαριστοῦμαι πάντοτε δσάκις τοὺς βλέπω καὶ εἶμαι βεβαία ὅτι θὰ τοὺς εὑρετε ὠραιοτάτους. Μαριέττα, κόρη μου, ἐξηκολούθησεν ἀποτεινομένη πρὸς τὴν ὑπηρέτιδα ἥτις διώρθου τὴν πυρὰν, πήγαινε νὰ τοὺς φέρῃς. Εἰξεύρεις, εἶναι εἰς τὴν μικράν μου αἴθουσαν. Ἰδοὺ, προσέθηκεν ἄφ' οὗ ἐξῆλθεν ἡ ὑπηρέτις, πρῶγμα τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἔκαμνα ἄλλοτε, διότι θὰ ἐφοβούμην μήπως βάλω κἀνένα εἰς πειρασμόν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι μὲ τοὺς ἔκλεψαν μίαν φορὰν καὶ, ἐπειδὴ ἤμην τότε πτωχὴ, οἱ φόβοι μου ἦσαν δίκαιοι. Ἀλλὰ τὴν σήμερον διαφέρει, διότι δὲν κλέπτουν ποτὲ τοὺς πλουσίους.

Ἡ Μαριέττα ἔφερε τοὺς ἀδάμαντας, οἵτινες διήλθον ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα, καὶ ἕκαστος ἐθαύμασεν αὐτούς. Ἡ μαρκεσία παρετήρει σοβαρῶς τὸν ἀξιωματικόν· οὗτος, ζυγίσας τὸ κόσμημα διὰ τῆς χειρὸς, εἶπε μετ' ἀταραξίας ὅτι ἦτο ὄντως ὠραιότατον. Ὅτε δὲ οἱ ἀδάμαντες ἐτέθησαν πάλιν εἰς τὴν θήκην αὐτῶν, ἡ γραῖα βαρονίς ἐσκυθρώπησε καὶ εἶπεν·

— Ἰδοὺ τί μόνον μὲ μένει ἀπὸ τὸ παραλθόν!

Ἀναζητήσασα δὲ τὴν Μαριέτταν καὶ μὴ ἰδοῦσα αὐτήν, ἐστράφη πρὸς τὸν ἀξιωματικόν καὶ εἶπε·

— Κύριε Δεβρὲς, λάβετε τὸν κόπον νὰ τοὺς πηγαίνετε ὀπίσω εἰς τὸ δωμάτιόν μου· τοὺς θέτετε ἐπάνω εἰς ἕν ἐπιπλὸν ὁποιονδήποτε.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἠτοιμάζετο νὰ ὑπακούσῃ ὅτε ἡ μαρκεσία ἀνεχαίτισεν αὐτόν διὰ νεύματος·

— Εἶναι περιττόν, εἶπε, νὰ ἐνοχληθῇ ὁ κύριος· — ἐσήμανε δὲ καὶ ἡ Μαριέττα εἰσῆλθον·

— Δότε τους εἰς τὴν Μαριέτταν, μητέρ μου, θὰ εὐρεθῶσιν εἰς καταλληλοτέρας χεῖρας ἀπὸ τὰς τοῦ κυρίου.

Ἡ κυρία Σιρὲ ἐνόμιζεν ἄρᾳ γε αὐτὸν ἱκανὸν νὰ κλέψῃ τοὺς ἀδάμαντας· Ἄπαντες προσεῖδον ἀλλήλους· ἡ δὲ βαρονίς ἔφερε τὴν χεῖρα ἄνω τῶν ὀφθαλμῶν ὅπως ἴδῃ κάλλιον τὸν ἀξιωματικόν, οὐχὶ ὑποπτεύουσα αὐτόν, ἀλλ' ἐπιθυμοῦσα νὰ κρίνῃ ἀκριβῶς περὶ τῆς ἐντυπώσεως ἣν ἐνεποίησεν εἰς αὐτόν ἡ ἀνεξήγητος ἀντιπάθεια τῆς μαρκεσίας. Ἀλλ' ὁ φυγὰς ἔμεινεν ἀτάραχος, στηρίξας μόνον ἐπὶ τῆς κυρίας Σιρὲ βλέμμα ψυχρὸν καὶ ἀπειλητικόν. Μετὰ μικράν σιωπὴν, οἱ ἄλλοι ἀπῆλθον· ὅτε δὲ καὶ ἡ βαρονίς, ἀσπασαμένη τὴν θυγατέρα, ἀπεχώρησεν, ὁ ἀξιωματικὸς, ὅστις μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἐφυλλολόγει βιβλίον προσποιούμενος ὅτι ἀναγινώ-

σκε, ἡγέρθη ἀποφασιστικῶς καὶ εἶπε πρὸς τὴν μαρκεσίαν, ἥτις ἴστατο πλησίον τῆς ἐστίας·

— Κυρία, μὲ ἀνεγνώριστε κάλλιστα.

Ἡ δὲ μαρκεσία οὐδὲν ἀπήντησεν.

— Εἶμαι, προσέθηκεν ὁ ἀξιωματικὸς, εἶμαι ὁ Ἀδριανὸς Κορνιέ, ὁ υἱὸς τοῦ ἀρχαίου σας ὑπηρετοῦ, ὁ σύντροφος καὶ φίλος τοῦ συζύγου σας, ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ἡγαπήσατε.

Ἡ κυρία Σιρέ ἐρρίγησεν ἐξ ἀγανακτήσεως καὶ περιφρονήσεως.

— Μὲ ἡγαπήσατε, ἐπανέλαθεν ὁ Ἀδριανὸς, εἶμαι βέβαιος. Μάρτυρας τῆς παλαιᾶς σας ἀγάπης ἔχω τὸ ἀδιάλλακτον πρὸς ἐμὲ μῖτος, τὸ πένθος καὶ τὴν αὐστηρότητα τοῦ βίου σας, τὴν ἀνίατον λύπην, τὴν ὁποῖαν ἡ μὲν καρδιά σας θέλει νὰ ἀρνηθῇ, οἱ δὲ χαρακτῆρές σας προδίδουν.

Τὸ πρόσωπον τοῦ ἀξιωματικοῦ ἡκτινοβύλει· δὲν ἦτο πλέον ὁ γλυκὺς, συνεσταλμένος καὶ σχεδὸν δειλὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ὅστις, ἀπὸ ἐνὸς μηνὸς, σμικρυνόμενος καὶ ταπεινούμενος, ἐδέχετο ἄνευ ἀντιστάσεως τὰς προσβολάς· ἦτο ἄνθρωπος τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς ἀρχῆς, ἀπηλλαγμένος δισταγμῶν καὶ ἀδυναμίας, πλήρης ἰσχύος καὶ θελήσεως.

Ἡ μαρκεσία, φρίττουσα ἐξ ὀργῆς ἀλλὰ καὶ θαυμασθεῖσα, συνεκέντρον τὰς δυνάμεις αὐτῆς ὅπως κατασυντρίψῃ τὸν ἀντίπαλον.

— Καὶ ἂν ἐπαύσατε νὰ μὲ ἀγαπᾶτε, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀδριανὸς, ἐπαύσατε διότι ἐκήρυξα ἐνώπιόν σας καὶ ἐνώπιον ὅλων ὅτι ἐκλεψα αὐτοὺς ἐκεῖνους τοὺς ἀδάμαντας, τοὺς ὁποῖους πρὸ ὀλίγου ἐφοβήθητε μὴ πάλιν κλέψω. Καὶ ὅμως, κυρία, εἶπε ταπεινῶν τὴν φωνὴν μεθ' ἀπλότητος καὶ ὑψηλοφροσύνης, δὲν ἐκλεψα αὐτοὺς τοὺς ἀδάμαντας.

Ἡ μαρκεσία προσεῖδεν αὐτὸν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν καὶ ἤρχισε νὰ γελά.

Τότε ὁ Ἀδριανὸς, πορευθεὶς βραδέως πρὸς τὸν βλάκα·

— Συγχώρησόν με, Κάρολε, εἶπε, διότι ἡ βίασanos ὑπερβαίνει τὰς δυνάμεις μου. Διὰ τί μὲ περιφρόνησε τόσο; Πταίω ἐγὼ ἂν εὐρίσκωμαι ἐδῶ; Εἶχον ἀναγνώρισι τὴν κατοικίαν της, δὲν ἤθελον νὰ εἰσέλθω εἰς αὐτήν, ἀλλ' ὁ κόπος μὲ ἐνίκησε καὶ ἔπεσα αἱματόφυρτος εἰς τὸ κτώφλιον. Μὲ ἐπεποιήθησαν, μὲ ἐθεράπευσαν καὶ, ὅταν εἶπον ὅτι θέλω νὰ ἀναχωρήσω, μὲ ἐκράτησαν. Ἀλλοίμονον! ἡ καρδιά μου, ὑπὲρ τὸ δέον ἀσθενῆς, μὲ ἐκράτει ἐπίσης. Ἔπρεπε νὰ μὲ εὐσπλαγχνισθῇ καὶ νὰ μὴ με ἀναγκάσῃ νὰ συζητῶ σήμερον μὲ αὐτήν περὶ τῆς τιμῆς μου.

Στραφεὶς δὲ πρὸς τὴν μαρκεσίαν·

— Μὲ συγχωρεῖτε, κυρία, εἶπεν, ὁμιλῶ πρὸς αὐτὸν καὶ ὄχι πρὸς ὑμᾶς. Ἡ λύπη μὲ παραφέρει καὶ

δὲν ἔχω βεβαίως τὸ δικαίωμα νὰ ἀναφέρω ἔρωτα περὶ τοῦ ὁποῖου ὀλίγον φροντίζετε. Ἄλλο ἔχω νὰ σᾶς εἶπω.

Ἡ κυρία Σιρέ καθήσασα ἐσταύρωσε τοὺς βραχίονας, ἀτάραχος μὲν καὶ ὑπομονητικὴ κατὰ τὸ φαινόμενον, περιμένουσα ὅμως μετ' ἀδυσωπότητος καὶ σφοδρᾶς περιεργείας τὰς ψευδεῖς βεβαίως ἀποκαλύψεις τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου.

— Κυρία, εἶπεν ὁ Ἀδριανὸς, πρὸ δώδεκα ἐτῶν εὐρισκόμην εἰς τὸν πύργον τοῦτον ὡς καὶ σήμερον· ἀλλ' ἤμην νέος, ἐπίστευον, ἠλπίζον. Ὁ Κάρολος ἦτο φίλος μου μᾶλλον ἢ σύντροφος καὶ ἀδελφός μου μᾶλλον ἢ φίλος· ὁ μαρκέσιος Σιρέ μὲ ἐθεώρει σχεδὸν υἱόν· ἐγὼ δ' ἐπίστευον εἰς τὸ μέλλον μου μετὰ τυφλοῦ ἐνθουσιασμοῦ. Μὴ ἀγανακτεῖτε ὅτι σᾶς ἀνενθυμίζω τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, τὸ κάμνω ἐξ ἀνάγκης, διὰ νὰ σᾶς ἐξηγήσω πῶς σᾶς ἡγάπησα ἅμα ὡς σᾶς εἶδον καὶ πῶς ἠδυνήθην νὰ πιστεύσω ὅτι γάμος μετὰξὺ ἡμῶν δὲν ἦτο ἀδύνατος. Ἡ φιλοδοξία καὶ ἡ ἐπιτυχία ἠθελόν με ἀνυψώσει καὶ πλουτίσει, ἡ δὲ πρὸς ἐμὲ ἀγάπη τοῦ μαρκεσίου μὲ ἐπειθεν ὅτι δὲν ἤμην ἀνάξιος ὑμῶν, καὶ σεῖς τέλος δὲν ἀπεκρούετε τὰς εὐχάς μου οὐδὲ παρεβλέπετε αὐτάς· ὥστε ἐπίστευσα ὅτι ἡγαπώμην. Τότε, ἐν μέσῳ τοιαύτης εὐδαιμονίας, μὲ προσέβαλεν ἡ τύχη. Ὁ Κάρολος καὶ ἐγὼ εἶχουμεν ἐκπνέλθαι ἐκ Παρισίων, ὅπου, ἐν ᾧ ἐγὼ προητοίμαζον τὸ στάδιόν μου, ἐκεῖνος ἔζη διασκεδάζων, καὶ πολλάκις εἶχον ἐπιπλήξει φιλικῶς αὐτὸν διὰ τοῦτο. Ἀλλ' ἐδῶ εὐρίσκετο μακρὰν παντός κινδύνου, ὅθεν καὶ αἱ ἀνησυχίαι μου ἐπκυσαν. Μίαν ὥμως τῶν ἡμερῶν μὲ ἔλαβε κατὰ μέρος καὶ μὲ εἶπεν· — Ἀδριανέ, ἔχω τι νὰ σὲ ἐμπιστευθῶ καὶ μίαν χάριν νὰ σὲ ζητήσω. Ὅταν ἤμην εἰς Παρίσιους ἔχασα εἰς τὰ χαρτῖα ἐν ποσὸν σημαντικὸν τὸ ὁποῖον ὑπεσχέθην νὰ πληρώσω ἐντὸς τριῶν ἐβδομαδῶν καὶ ἡ προθεσμία λήγει μετ' ὀλίγας ἡμέρας· ἐννοεῖς δὲ ὅτι πρέπει νὰ κρατήσω τὸν λόγον μου. Δὲν ἐτόλμυσα ὅμως νὰ ὁμολογήσω τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν πατέρα μου, ὅστις ἐσχάτως μὲ ἐπέπληξεν αὐστηρῶς διὰ τὴν διαγωγὴν μου· ἀλλ' εἶπον τὸ πᾶν εἰς τὴν κυρίαν Κφιλι, ἥτις μὲ ἐσυγχώρησε νὰ δώσω εἰς ἐνέχυρον τοὺς ἀδάμαντάς της, ἀργότερα δὲ θὰ ἐξηγηθῶ πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ θὰ πληρώσω. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς τὸ παρὸν δὲν θὰ μὲ ἀρῇσῃ νὰ ὑπάγω εἰς Παρίσιους, σὲ παρακαλῶ νὰ ἀναχωρήσῃς ἀντ' ἐμοῦ, νὰ δώσης τοὺς ἀδάμαντας εἰς ἕνα τοκίστην, τοῦ ὁποῖου ἴδου τὸ ὄνομα, νὰ δανεισθῇς τὰ χρήματα, καὶ νὰ τὰ πληρώσης.

Ταῦτα πάντα ἤκουσα μετὰ πολλῆς συγκινήσεως. Μὲ ἐφάνη παράδοξον πῶς ἡ βραχνὴς ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ εἰς ἐνέχυρον ἀδάμαντας τοὺς ὁποῖους εἶχε περὶ πολλοῦ, ἀλλ' οὔτε μὲ ἤλθε κατὰ νοῦν νὰ ὑ-

ποπτεύσω τὸν Κάρολον. Καὶ ὁμοῦς ἀνεχώρησα πλήρης ἀθυμίας. Ἄν μὲ ἔλεγε τις ὅτι ἐμελλον νὰ χωρισθῶ ἀφ' ὑμῶν διὰ παντός, δὲν θὰ ἐξεπληττόμην, τοσαύτη ἦτο ἡ λύπη καὶ ἡ ἀδύναμί μου. Ἐξετέλεσα τὴν περὶ ἀγγελίαν ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον, καὶ ἐπανῆλθον ἀμέσως εἰς τὸν πύργον, διότι προσηνόμενον δυστύχημα τὸ ὅποιον ἤθελον ἀφεύκτως νὰ προλάβω. Ἐφνταζόμην ὅτι, ἐμοῦ παρόντος, ἂν τὸ δυστύχημα δὲν εἶχεν ἔλθει εἰσέτι, δὲν θὰ ἐτόλμα νὰ ἔλθῃ. Ἐφθασα ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός, ὅτε ὅλοι ἐκοιμῶντο ἐκτὸς τοῦ Καρόλου, εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ὁποίου, ἰδὼν φῶς, ἀνέβην· εὔρον δὲ αὐτὸν ὡχρὸν, καὶ λίαν τεταρχυμένον. — Λοιπὸν! εἶπον, ἐτελείωσα ὅλα. — Ἄ! μὲ ἀπήντησε, δὲν πρόκειται περὶ τούτου! Δὲν σὲ εἶπον τὴν ἀλήθειαν, Ἀδριανέ. Ἐκαίνους τοὺς ἀδάμκοντας δὲν μὲ τοὺς ἔδωκεν ἡ κυρία Κφιλή, τοὺς . . . Καὶ ἐσιώπησε δισταζών. — Τοὺς ἐπῆρες; εἶπον καὶ ψυχρὸς με περιέχυσεν ἰδρώς. — Ναί, ἀπήντησεν. Ἡ ἔλλειψις αὐτῶν ἀνεκαλύφθη καὶ ὁ πατήρ μου ἀνεφέρθη εἰς τὴν δικαιοσύνην· ἐπειδὴ δὲ ἦσο ἀπὼν, ὑπώπτευσαν σέ. — Καὶ δὲν εἶπες τίποτε! ἀνέκραξα ὑπέκκων εἰς τὴν πρώτην ὁρμήν. — Τίποτε, ἀπήντησε νέων τοὺς ὀφθαλμούς. Αὐτοὶ οἱ ἀστυνομικοὶ κλητῆρες μὲ παρετήρουν ἀδιακόπως. Αὐριοῦν ἴσως μὲ κατηγορήσουν καὶ ἐγὼ δὲν εἰμπαρῶ νὰ ὁμολογήσω, μάλιστα εἰς τὸν πατέρα μου, ὅτι ἔκλεψα. . . — Ἐνῶ ἐγώ; . . . εἶπον τραυλίζων καὶ δὲν ἠδυνήθην νὰ τελειώσω τὴν φράσιν. Ὁ δὲ Κάρολος δὲν ἀπήντησεν. Ὡρμησα τότε ἐκτὸς τοῦ δωματίου καὶ περιεπλανήθην ἐπὶ μίαν ὥραν εἰς τὸν κήπον, τὴν κεφαλὴν ἔχων καίουσαν, προσκρούων εἰς τὰ δένδρα, φεύγων τὰ παράθυρά σας καὶ ἐπανερχόμενος ἀδιακόπως ὑπ' αὐτά. Ἐκοιμάσθε, ὦνειρεύσθε διασκεδάσεις, χοροὺς, ἐμὲ ἴσως. . . Ἐνῶ ἐγώ, παράφρων ἐκ τῆς λύπης, ἡτοιμαζόμην νὰ σᾶς ἀποχαιρετίσω διὰ παντός. Τέλος ὑπῆγα εἰς τοῦ πατρός μου καὶ ἐξύπνισα αὐτὸν ἀφνιδίως· ἐκεῖνος δὲ, ἰδὼν με, ἐτρόμαξε. — Πάτερ μου, εἶπον, πρέπει νὰ μάθης τί συμβαίνει. — Καὶ διηγήθην εἰς αὐτὸν ταῦτα. — Τώρα λοιπὸν τί πρέπει νὰ κάμω; ἤρωτησα. — Τὸ γνωρίζεις, Ἀδριανέ, ἀφ' οὗ μὲ ἐρωτᾷς. — Ἐγὼ δὲ, γονυπετήσας πλησίον τῆς κλίνης αὐτοῦ, ἐξεπράχην εἰς δάκρυα. — Ὁ κύριος, ἐπανέλαβεν, ἐκινδύνευσε τὴν ζωὴν του διὰ νὰ σώσῃ τὸν ὑπηρέτην. Ὁ υἱὸς τοῦ κυρίου δὲν πρέπει νὰ ἀτιμασθῇ ἐν ὅσῳ ὁ υἱὸς τοῦ ὑπηρετοῦ δύναται νὰ θυσιάσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν τιμὴν του. — Στρέψας τὸ βλέμμα πρὸς τὸν πατέρα μου, εἶδον αὐτὸν κάτωχρον, αἱ δὲ σπάνια καὶ λευκαὶ αὐτοῦ τρίχες μὲ ἐφάνησαν ἀνωρθωμέναι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἶχον λάμψιν ἐκτακτον καὶ ἡ δεξιὰ του χεὶρ ἦτο τεταμένη πρὸς ἐμέ. ἤρπασα τὴν χεῖρα καὶ ἡ-

σπασθὴν αὐτήν. — Ἵπαγε, υἱέ μου, μοὶ εἶπε, κάμε τὸ χρέος σου. — Καὶ τὴν πρωΐαν τῆς ἐπύριον, κυρία, ἐνώπιόν σας, ἐνώπιον ὅλων, διότι ἠθέλησα ὥστε ἡ ἀτιμία νὰ γίνῃ κοινὴ διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἐτι μᾶλλον, κατηγορήσας ἐμαυτὸν ὅτι ἔκλεψα τοὺς ἀδάμκοντας. Καὶ σᾶς εἶδον ὡχρῶσεν καὶ ἀποστρέφουσαν τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸν Κάρολον κλονούμενον, καὶ ὁ μαρκέσιος μὲ ἀπεδίωξεν ὡς ἐλαεινόν, καὶ αὐτὸς ὁ δυστυχὴς πατήρ μου, ὑποκριθεὶς τότε μόνον, διότι μετὰ ταῦτα δὲν εἶχε πλέον αὐτὴν τὴν γενναιότητα, πρόσωπον φρικτῆς κωμωδίας, δὲν μὲ ἔκμαε καὶ νευμᾶ ἀποχαιρετισμοῦ. . .

Ὁ Ἀδριανὸς ἐσιώπησε πρὸς στιγμὴν ἀποστρέφων τὴν κεφαλὴν, ἴσως ὅπως κρύψῃ δάκρυα τὰ ὅποια ἐνόμιζεν ἀνάξιον ἐκυτοῦ νὰ δείξῃ. Ἡ δὲ μαρκεσία δὲν εἶχε πλέον τοὺς βραχίονας ἐσταυρωμένους ἐπὶ τοῦ στήθους, ἀλλὰ τὰς χεῖρας συνεσταλμένας καὶ τὸ σῶμα ἔχουσα κεκλιμένον πρὸς τὰ πρόσω, ἤκουε τὸν ἀξιωματικὸν μετὰ πλείστης δυσπιστίας, ἀλλὰ καὶ μετ' ἐνδιαφέροντος τὸ ὅποιον δὲν ἠδύνατο νὰ ἀπακρύψῃ. Ὁ δὲ Ἀδριανὸς ἐπανελάβε'

— Τότε, κυρία, κατετάχθην εἰς τὸν στρατὸν, διότι ἐκεῖ, κάλλιον ἢ ἄλλου, ἠδυνάμην νὰ εὔρω τὴν λήθην καὶ τὸν θάνατον. Ἀλλ' ὁ θάνατος δὲν με ἠθέλησεν. Ἡ καρδιά μου ὑμᾶς μόνον ἀνελογίζετο καὶ ἐν μόνον ἐθλίβεν αὐτὴν τὸ ὅτι ἐκουσίως καὶ ἀνεπιστρεπτι εἶχον ἀτιμασθῇ ἐνώπιόν σας. Ἡλλαῖα ὄνομα καὶ ἔλαβον τὸ τῆς μητρός μου· καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ἡλλαῖα ἐσχάτως εἰσερχόμενος ὑπὸ τὴν στέγην σας, διότι πιθανὸν νὰ τὸ ἐνθυμεῖσθε. Ἀνωφελὲς ψεῦδος, δι' ὑμᾶς τοῦλάχιστον! Μὲ ἀνεγνωρίσατε. Τότε εἶδον ὅλον τὸ μέγεθος τῆς δυστυχίας σας, τὴν ὁποίαν ἐγνωρίζον ἤδη ἐν μέρει, διότι ἐπανερχόμενος ἐξ ἐκάστης ἐκστρατείας πρώτην φροντίδα εἶχον νὰ ἐξετάζω περὶ ὑμῶν. Ἐμαθον λοιπὸν ὅτι ὁ Κάρολος σᾶς ἐνυμφεύθη. Εἶχον μαντεύσει ὅτι σᾶς ἡγάπα καὶ δι' αὐτὸ τὸν ἐσυγχώρησα. Δὲν ἠδύνατο, δὲν ἐπρεπεῖν, αὐτὸς, ὁ συγγενὴς σας, νὰ καλυφθῇ μὲ ἀτιμίαν ὅπως ἐγώ. Ἐμαθον μετὰ ταῦτα τὴν ἀκολασίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐνέπεσε μετὰ τὸν γάμον του, ζητῶν βεβαίως νὰ διασκεδάσῃ τὰς λύπας καὶ ἴσως τὴν τύφιν τῆς συνειδήσεώς του· ἀλλ' ἀντὶ τούτου ἔχασε τὸ λογικόν του. Τώρα, κυρία, ὅτε ἡ παραφροσύνη του μὲ ἀποδίδει τὴν ἐλευθερίαν, τώρα ὅτε μέλλω νὰ ἀναχωρήσω καὶ νὰ μὴ σᾶς ἐπανίδω ἴσως ποτέ, εἰπέτε με, σᾶς ἱκετεύω, ὅτι μὲ πιστεύετε ὀρκιζόμενον ὅτι εἶμαι ἀθῶος.

Ταῦτα δὲ λέγων ὁ Ἀδριανὸς ἔτεινε τὰς χεῖρας πρὸς τὴν μαρκεσίαν καὶ ἔκλινε τὸ γόνυ.

— Κύριε, ἀπήντησε ψυχρῶς ἡ κυρία Σιρὲ, ζητεῖτε νὰ ὠφεληθῇτε ἐκ τῆς ἀσθενείας τοῦ μαρκεσίου!

Ὁ Ἀδριανὸς ἀνηγέρθη καὶ ἔστρεψε κύκλῳ τοὺς ὀ-

φθαλμούς μετ' ἀπελπισίας· ἰδὼν δὲ τὸν βλάκην ἔδραμε πρὸς αὐτὸν, καὶ στηρίζας ἐπ' αὐτοῦ φλογῶδες βλέμμα ἀνέκραξεν·

— ὦ Θεέ μου, κάμε ἐν θυμῳ ὡς παρ' ὀλίγον νὰ τὸ κάμης ἄλλοτε! Ἄς μὲ ἀναγνωρίσῃ ὁποῖος ἤμην, ἃς τὸν ἀναστήσω, ἔστω καὶ διὰ μίαν στιγμὴν! Λύσον τὴν γλῶσσάν του, ἄνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς του, διὰ νὰ δυνήθῃ νὰ μαρτυρήσῃ τὴν ἀλήθειαν!

Ἀλλ' ὁ βλάξ, βαρυνόμενος βεβαίως ὅτι δὲν εἶχον εἰσέτι κατακλίνει αὐτὸν, ἐκινεῖτο ἀνυπομόνως καὶ ἤρξατο νὰ γογγύζῃ μεθ' ὕφους ἀνοήτου καὶ κλαυθμυχοῦ.

— Ἄ! ἀνέκραξεν ἡ μαρκεσία, μὴ δοκιμάζετε πλέον αὐτὰ τὰ τεχνάσματα· βλέπετε κάλλιστα ὅτι δὲν δύναται νὰ εἴπῃ τι καὶ ὅτι εἰσθε βέβαιος περὶ τῆς σιωπῆς του.

— ἔχετε δίκαιον, εἶπεν ὁ Ἀδρικνός, ἡ τύχη μὲ καταδικάζει· ἀλλὰ σεις δὲν εἰσθε ἀξίαι νὰ σᾶς ἀγαπᾶ τις. Χαίρετε, κυρία, γνωρίζω τί πρέπει νὰ πράξω.

Τὸ βῆμα δ' ἔχων βέβαιον καὶ τὴν κεφαλὴν ὑψηλὴν, ἐξῆλθε τοῦ δωματίου, ἐνθα ἡ μαρκεσία ἔμεινε τρέμουσα μετὰ τοῦ βλακῆς, ὅστις, κινῶν μονοτόνως δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὴν κεφαλὴν, ἐσχολοῦθει κλαυθυμυρίζων.

Ω.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Τὸ Ὀμηρικὸν ζήτημα, ἥτοι ἱστορία τῶν Ὀμηρικῶν ἐπῶν. Πραγματεία Ἀγ. Βλάχου τμηματάρχου κλ. βραβευθεῖσα ἐν τῷ ῥοδοκανακείῳ φιλολογικῷ διαγωνισμῷ τοῦ 1863. Ἀθῆναι 1866.

Γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τινῶν ἐτῶν τελεῖται ἐν Ἀθῆναις φιλολογικὸς ἀγὼν, ὁ ἐπικαλούμενος ῥοδοκανάκειος, ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐν Ὀδησσῷ φιλογενοῦς ἀγωνοθέτου. Πρὸ τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ εἶχεν ἰδρυθῇ καὶ ἕτερος, ὁ τσοκάνειος· τούτου ὅμως οὐδὲ τὸ μνημόσυνον ἐπέζησε.

Τοῦ ῥοδοκανακείου τὰ θέματα ὁρίζει τὸ Πανεπιστήμιον· ὠρίσθησαν δὲ καὶ ἐκρίθησαν ἄχρι τῆς ὥρας τρία, τὰ ἑξῆς·

α—Περὶ τοῦ καθ' Ὀμηρον πολιτεύματος τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων.

β—Περὶ τοῦ καθ' Ὀμηρον οἰκιακοῦ βίου τῶν Ἑλλήνων· καὶ

γ—Περὶ τοῦ Ὀμηρικοῦ ζητήματος.

Ἐκ τῶν διαγωνισθέντων, διὰ μὲν τὰ δύο πρῶτα « ἀνείλετο τὸν κότινον, » ἢ, κατὰ τὴν σημερινὴν συνήθειαν, ψυχαιωγότεραν, ὡς λέγεται, τῆς ἀρχαίας ἐκείνης, ἀπεταμειύσατο τὸ χιλιόδραχμον βραβεῖον,

ὁ φοιτητὴς τῆς φιλολογίας Κ. Μιστριώτης, διὰ δὲ τὸ τρίτον ὁ Κ. Ἀγ. Βλάχος, ὁ εὐδοκίμως σταδιοδρομήσας καὶ κατὰ τὸν ποιητικὸν ἀγῶνα τοῦ Κ. Βουτσινᾶ. Εἰς τὴν λύσιν τοῦ δευτέρου ζητήματος εἶχε συντρέξει καὶ ὁ τότε ἐν Γερμανίᾳ τὰς σπουδὰς ποιούμενος Κ. Κλέων Ραγκαβῆς· ἐπειδὴ ὅμως τὸ πόνημα αὐτοῦ, διαπερσιωθὲν εἰς Ἀθήνας μετὰ τὴν τεταγμένην προθεσμίαν, δὲν ἐκρίθη, ἐδημοσιεύθη ἁπλῶς διὰ τοῦ τύπου, ἀποτελέσαν ὁλόκληρον βιβλίον, διηγούμενον εὐμεθόδως τὸν βίον τῶν ἐπὶ Ὀμήρου Ἑλλήνων, καὶ διδάσκον ἡμᾶς πῶς ἔτρωγον, πῶς κατεκλίνοντο, πῶς ἐνυμνεύοντο, πῶς ἐθεραπεύοντο, ἐνὶ λόγῳ πῶς διητῶντο, πῶς ἔζων καὶ πῶς ἐνεταφιάζοντο οἱ ἀοίδιμοι ἡμῶν πρόγονοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ἀλλὰ καὶ τοῦ Κ. Βλάχου ἡ πραγματεία, ἡ διαλαμβάνουσα περὶ τοῦ Ὀμηρικοῦ ζητήματος, βιβλίον ὅλον ἀποτελεῖ. Τί δὲ ἐστὶν Ὀμηρικὸν ζήτημα; Ἐπειδὴ δὲν εἴμεθα πάντες φιλόλογοι, οὔτε πάντες ἔχομεν κειρὸν ἢ ὑπομονὴν ἢ ἔξιν πρὸς ἀνάγνωσιν, ἀγνοοῦμεν ἐξ ἀνάγκης οἱ πλείστοι τί ἐννοεῖ ἡ σύντομος αὕτη πρότασις· χάριν τούτων λοιπὸν φέρε εἰπόμεν ἐν κεφαλαίῳ ὀλίγα τινά· τοὺς δὲ φιλαναγνώστους προτρέπομεν νὰ σπεύσωσι ν' ἀρυσθῶσι καὶ ὠφελείαν καὶ τέρψιν ἀπὸ τῆς πραγματείας, ἐξιστορούσης ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὰ περὶ τοῦ ζητήματος μετ' εὐκρινείας ἄμ.κ καὶ χάριτος. Δὲν πρόκειται δὲ νὰ ἐπικρίνωμεν αὐτήν· διότι ἀφοῦ ἐκρίθη, ἐνεκρίθη καὶ ἐβραβεύθη ὑπὸ σοφῶν διδασκάλων, οἷον Κωνστ. τοῦ Ἀσωπίου, καὶ Φιλ. Ἰωάννου, καὶ Εὐθ. Καστόρχη, τολμηρὸν νὰ τρέξωμεν ἡμεῖς οἱ πεζοὶ παρὰ τὸ λυδαιὸν αὐτῶν ἄρμα. Ἴδου λοιπὸν τὸ ζήτημα ὅπως διετυπώθη ὑπὸ τῶν ἀγωνοδικῶν.

α— Ἄν ἡ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδύσσεια καὶ πάντα τὰ μέρη αὐτῶν προῆλθον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ ἢ ὑπὸ διαφόρων· καὶ ἂν τερῆται ἐν αὐτοῖς ἡ ἀπαιτούμενη ἐνότης.

β— Ἄν τὰ ποιήματα ταῦτα ἀπ' ἀρχῆς ἐγράφησαν, ἢ διὰ στοματικῆς παραδόσεως μέχρι τινὸς διατηρηθέντα μετὰ κειρὸν ἐγράφησαν.

γ— Ἄν ὑπῆρχε παρὰ τοῖς ἀρχαίοις διαφωνία περὶ Ὀμήρου καὶ τῶν Ὀμηρικῶν ἐπῶν.

δ— Πότε ἤρχισε παρὰ τοῖς νεωτέροις τὸ λεγόμενον Ὀμηρικὸν ζήτημα, ἢ διαφωνία δηλαδὴ περὶ ἀρχῆς καὶ συστάσεως τῶν Ὀμηρικῶν ποιημάτων, τίνας οἱ ἐξέχοντες καὶ εἰ συμφωνοῦσιν ἅπαντες· (1).

Ἀλλὰ ποῦ καὶ πότε ἐγεννήθη τὸ περίεργον τοῦτο ζήτημα; Οὔτε εἰς τῶν ἀθρόοις ποσὶ ἐπεξεληθάντων κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη, οὔτε εἰς τῶν ἐγκυφάντων περὶ τὴν μελέτην

(1) Τὸ Ὀμηρ. ζήτημα ὑπὸ Ἀγ. Σ. Βλάχου, σελ. 9.